

FORUM DIALOGU MIĘDZY NARODAMI

Sprawozdanie merytoryczne z działalności Forum Dialogu Między Narodami w roku 2009

Fundacja Forum Dialogu Między Narodami z siedzibą w Warszawie, ul. Chmielna 15 posiadająca REGON 276559905, NIP 631-22-46-582 zarejestrowana jest pod numerem 0000066984 KRS w Sądzie Rejonowym dla m.st. Warszawy w Warszawie, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego.

W skład Zarządu Fundacji wchodzi:

Andrzej Folwarczny - Prezes Zarządu
Michał Bilewicz - Członek Zarządu
Zuzanna Radzik - Członek Zarządu

Celem Fundacji jest upowszechnianie tolerancji i kultury demokratycznej oraz działanie na rzecz zbliżenia między narodami, które na przestrzeni wieków, żyjąc obok siebie, współtworzyły historię, tradycję i kulturę Polski.

Fundacja realizuje swoje cele poprzez:

- a) zbiórkę pieniędzy i przekazywanie ich na cele Fundacji
- b) prowadzenie i finansowanie projektów edukacyjnych, artystycznych
- c) prowadzenie badań naukowych, kursów, szkoleń
- d) działania na rzecz ochrony zabytków kultury materialnej
- e) działania na rzecz odbudowy zabytków architektury i urbanistyki
- f) organizowanie i produkcję koncertów, przedstawień i innych imprez kulturalnych

Dla osiągnięcia swoich celów Fundacja może wspierać działalność innych osób prawnych oraz osób fizycznych, których działalność jest zbieżna z celami Fundacji.

Fundacja prowadzi tak nieodpłatną jak i odpłatną działalność pożytku publicznego w postaci:

- a) odbudowy zabytków kultury materialnej
- b) badań socjologicznych
- c) organizowania wypoczynku dzieci i młodzieży
- d) przygotowań publikacji książkowych i broszur
- e) organizowania imprez kulturalnych
- f) organizowania szkoleń, seminariów i konferencji
- g) organizowania wystaw

Fundacja nie prowadzi działalności gospodarczej.

W 2009 roku Fundacja Forum Dialogu Między Narodami zrealizowała następujące projekty:

1. Projekty edukacyjne

Projekt „Szkola Dialogu- Warszawa”

W 2009 roku realizowana była druga edycja projektu „Szkola Dialogu”, który podobnie jak w roku uprzednim został dofinansowany przez Miasto Stołeczne Warszawa. Projekt składający się z 4 zajęć edukacyjnych (dwa warsztaty i dwie wycieczki) w jednej klasie, został zrealizowany łącznie w 7 warszawskich liceach. Na podstawie doświadczeń z realizacji pilotażowego programu w 2008 roku, wprowadzone zostały zmiany w strukturze prowadzonych warsztatów.

Warsztaty:

- Antysemickie napisy

Zajęcia zwracają uwagę na przejawy antysemityzmu i rasizmu oraz zachęcają do aktywnego przeciwstawienia się wszelkiej dyskryminacji. Dzięki specjalnie zaprojektowanym ćwiczeniom uczniowie mają możliwość wejść w rolę „Innego” i spojrzeć na rzeczywistość z punktu widzenia osoby, przeciw której skierowane są antysemickie napisy.

- Co by było, gdyby...

Warsztat daje możliwość poszerzenia wiedzy na temat zagłady Żydów oraz społecznych i politycznych przyczyn ludobójstwa. Szczególny nacisk kładziony jest na samodzielną pracę uczniów i refleksja nad możliwością zmiany biegu dziejów.

Wycieczki (do wyboru dwie z czterech):

- Mowa kamieni – cmentarz żydowski

Zajęcia polegające na samodzielnym odkrywaniu przez uczniów tajemnic cmentarza przy ul. Okopowej, który wykorzystany został jako źródło wiedzy o życiu społecznym, kulturowym i religijnym przedwojennej żydowskiej społeczności w Warszawie.

- Próżna wczoraj i dziś

Wycieczka ma na celu eksplorację ulicy Próżnej, jednego z niewielu zachowanych fragmentów przedwojennej Warszawy. Dzięki dostarczonym fragmentarycznym informacjom i odnajdywaniu nieznanych miejsc, zakamarków ulicy, podzieleni na grupy uczniowie poznają związane z nimi historie, wydarzenia, ludzi. Program zakłada również wizytę w synagodze.

- Żydowska Praga

Zajęcia służą przybliżeniu uczniom kultury praskich Żydów, którzy w XIX wieku stanowili prawie połowę mieszkańców tej dzielnicy. W trakcie wycieczki uczestnicy poznają historię ludzi, a także obiektów świadczących o ich obecności (synagoga, mykwa, cmentarz).

- „Spacer po nieistniejącym mieście – getto warszawskie”

W trakcie wycieczki uczniowie biorą udział w grze terenowej, w której pod przewodnictwem trenerów podążają śladami getta warszawskiego. Trasa rozpoczynała się przy Żydowskim Instytucie Historycznym, prowadzi Al. Solidarności, Karmelicką, Nowolipkami, Żelazną, Ogrodową, okolicami Sądów, Chłodną do skrzyżowania z Żelazną.

Projekt „Szkoła Dialogu- Polska”

Na bazie doświadczeń z zajęć prowadzonych w ramach programu „Szkoła Dialogu” w Warszawie powstał projekt siostrzany skierowany do małych miejscowości- dawnych sztetli, który realizowany był w drugiej połowie 2009 roku.

Dzięki dofinansowaniu z Rothschild Foundation (Europe) oraz International Task Force for Holocaust Education, Remembrance and Research, w pierwszej połowie 2009 roku Fundacja przeprowadziła cykl szkoleń trenerów, który miał na celu przygotowanie ich do roli edukatorów w projekcie. Łącznie przeszkolonych zostało 25 osób- studentów m. in.: Międzywydziałowych Indywidualnych Studiów Humanistycznych, Instytutu Historycznego UW, psychologii SWPS, Instytutu Kultury UW, Wydziału Pedagogicznego UW, Instytutu Stosowanych Nauk Społecznych, hebraistyki oraz Wydziału Socjologii UW. Wzięli oni udział w trzech dwudniowych sesjach szkoleniowych, które odbyły się w Warszawie i okolicach oraz wyjeździe studyjnym do Lublina, połączonym z wizytą w obozie zagłady w Majdanku oraz w Łęcznej- przykładzie sztetla z dobrze zachowaną architekturą z okresu przedwojennego.

Przeszkolona grupa trenerska wzięła udział w opracowaniu scenariuszy zajęć, które zostały następnie zrealizowane w 10 szkołach w takich miejscowościach jak: Biłgoraj, Chmielnik, Działoszyce, Józefów Biłgorajski, Łowicz, Mińsk Mazowiecki, Wąchock, Września oraz Żyrardów.

Program „Szkoły Dialogu- Polska” w 2009 roku obejmował trzy spotkania:

WARSZTAT I

Ma na celu zapoznanie uczniów z żydowską kulturą i tradycją oraz uświadomienie, iż przed wojną Żydzi stanowili nieodłączną część ich miejscowości. W trakcie zajęć trenerzy przybliżają uczniom także metody pracy projektowej oraz ustalają ich plan działań przed kolejnym spotkaniem.

WARSZTAT II

Jest prezentacją przygotowanego przez uczniów projektu: wycieczki po namacalnych pozostałościach po przedwojennej społeczności żydowskiej ich miejscowości, organizowanej dla grona przyjaciół, rodziców oraz nauczycieli. Towarzyszy mu refleksja nad białymi plamami w wiedzy o własnym miejscu zamieszkania i tożsamości jego mieszkańców.

WARSZTAT III

Zakłada podsumowanie zdobytej przez uczniów wiedzy i doświadczenia. Zajęcia dają również możliwość przyjrzenia się różnorodności współczesnego życia żydowskiego a w związku z tym ukazania pewnej ciągłości pomiędzy historią ich miejscowości a teraźniejszością w Izraelu i diasporze.

--//--

Uroczystym podsumowaniem obu projektów była uroczysta gala, która zgromadziła przedstawicieli uczestniczących szkół: dyrektorów, nauczycieli, uczniów oraz zaproszonych przez Fundację gości, reprezentantów Ministerstwa Edukacji Narodowej, Ambasady Stanów Zjednoczonych jak również wiodących organizacji pozarządowych. Gośćmi specjalnymi tego wydarzenia byli: Ambasador Izraela w Polsce, Zvi Rav- Ner; Wiceprezydent Warszawy, Włodzimierz Paszyński oraz Naczelny Rabin Polski, Michael Schudrich.

Podczas gali wszystkim uczestniczącym szkołom został przyznany tytuł „Szkoły Dialogu”, a uczniowie otrzymali dyplomy. Ogłoszony został także laureat konkursu dla szkół z dawnych sztetli na najlepszy projekt upamiętniający przedwojenną społeczność żydowską zrealizowany przez uczniów, w którym nagrodą był wyjazd studyjny do Warszawy.

Polsko-żydowskie spotkania młodzieży

W okresie od marca do maja 2009 roku Fundacja zorganizowała trzy spotkania uczniów szkół średnich z młodzieżą żydowską ze Stanów Zjednoczonych. Ogółem w uczestniczyło w nich około 350 młodych osób w wieku 15-19 lat.

Ponadto, w ramach współpracy z Muzeum Historii Żydów Polskich zorganizowanych zostało 14 spotkań młodzieży polskiej z młodzieżą izraelską, w których udział wzięło ponad 2700 osób.

Podczas spotkań młodzi Żydzi i Polacy wzięli udział w ćwiczeniach integracyjnych poszerzających ich wiedzę na temat stosunków polsko-żydowskich oraz ułatwiających wzajemne zrozumienie. Wszystkie spotkania przeprowadzili specjalnie w tym celu przeszkoleni trenerzy Fundacji według opracowanych scenariuszy.

2. Polsko-Żydowski Program Wymiany

W dniach 3 - 10 lipca 2009 roku w ramach Polsko-Żydowskiego Programu Wymiany, realizowanego we współpracy z Ministerstwem Spraw Zagranicznych oraz American Jewish Committee, w Polsce gościła delegacja tej organizacji. Goście odwiedzili Kraków, Oświęcim, Lublin, Bełżec, Łódź i Warszawę. W programie znalazły się liczne spotkania z osobistościami życia publicznego m.in. Ewą Junczyk- Ziomecką, była minister w kancelarii Prezydenta RP, Michaeliem Schudrichem, Naczelnym Rabinem Polski, Zvi Rav-Ner, Ambasadorem Izraela w Polsce, Konstantym Gebertem.

W dniach 11-18 października 2009 roku, również w ramach Polsko-Żydowskiego Programu Wymiany Fundacja zorganizowała kolejną wizytę polskiej delegacji w Stanach Zjednoczonych. Jej uczestnikami byli między innymi, Katarzyna Janowska, redaktor naczelna tygodnika Przegląd, Mikołaj Lizut, redaktor naczelny i dyrektor programowy Radia Roxy F.M. oraz Katarzyna Kolenda- Zaleska, dziennikarka radiowa i telewizyjna. Grupa odwiedziła Waszyngton, Chicago i Nowy Jork spotkając się m.in. Davidem Harrisem, dyrektorem wykonawczym American Jewish Committee, Krzysztofem Kasprzykiem, Konsulem Generalnym Polski w Nowym Jorku oraz Danielem Friedem z Departamentu Stanu USA. Podczas wizyty, uczestnicy mieli miała okazję wziąć udział w spotkaniach dotyczących stosunków polsko- amerykańskich, społeczności Żydowskiej w USA oraz odwiedzić US Holocaust Memorial Museum.

3. Wizyty liderów amerykańskiej społeczności żydowskiej w Polsce.

W 2009 roku Forum zorganizowało cztery wizyty studyjne, w tym trzy pobyty przedstawicieli najbardziej wpływowych środowisk żydowskich ze Stanów Zjednoczonych oraz wizytę studentów prestiżowych uczelni amerykańskich takich jak Columbia, Jewish Theological Seminary, Princeton, Tufts, New York University oraz University of Maryland. Wśród uczestników byli członkowie American Jewish Committee, Jewish Federations, American Israel Public Affairs Committee, Anti-Defamation League oraz innych ważnych organizacji.

Dwie z wymienionych wizyt zrealizowano w ramach grantu „Promocja wiedzy o Polsce” Ministerstwa Spraw Zagranicznych, a kolejne dwie organizowane były we współpracy z Departamentem Promocji Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

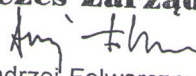
W ramach programu, uczestnicy mieli okazję spotkać się z najważniejszymi postaciami dialogu polsko-żydowskiego: przedstawicielami władz, duchownymi, nauczycielami akademickimi, reprezentantami polskiej społeczności żydowskiej oraz przedstawicielami polskich organizacji pozarządowych. Poznawali miejsca związane z polsko-żydowską historią, zwiedzili Warszawę, Łódź, Oświęcim oraz Kraków. Ważnym elementem programu było spotkanie z uczniami w

jednej ze szkół średnich, które uczestniczą w realizowanym przez Forum Dialogu Między Narodami programie edukacyjnym. W ramach wybranych pobytów studyjnych po raz pierwszy zorganizowana została również wizyta w dawnym sztetlu- miejscowości Chmielnik.

--//--

Zarówno w ramach Polsko- Żydowskiego Programu Wymiany jak i wizyt studyjnych amerykańskiej społeczności żydowskiej w Polsce uczestnicy mieli szansę wyrobić sobie własną opinię na temat stosunków polsko-żydowskich, często różną od początkowych wyobrażeń. Projekty te dały okazję do przełamania, nierzadko utrudniających te relacje, negatywnych stereotypów na temat naszego kraju oraz posłużyły budowaniu wzajemnego szacunku i zaufania.

Prezes Zarządu

Andrzej Folwarczny